

BOGDAN SOCOL

100 de sportivi legendari

Colecția Dicționare & Enciclopedii

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta colecției: Florin Afloarei

Editura EuroPress Group
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, România
Tel/Fax: +4021-212 56 92; +4021-310 66 18
E-mail: office@europress.ro
www.europressgroup.ro

Anul apariției: 2021
Ediție Digitală (pdf)
ISBN 978-606-668-268-8

Copyright © 2021 EuroPress Group

Această carte în format digital (eBook) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyright-ului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legislația în vigoare.

BOGDAN SOCOL

100 de sportivi legendari

Bogdan Socol s-a născut pe 10 august 1980 la Braşov. A absolvit Şcoala Superioară de Jurnalistică din Bucureşti, în 2003. Lucrează în presă din anul 2000, când şi-a început cariera la redacţia sport a TVR. De atunci, a mai trecut pe la Realitatea TV, TV Sport, Naţional TV, GSP TV şi Digi Sport şi a colaborat, în calitate de comentator, cu Telesport şi BOOM Sport. Din 2002 până în prezent, a comentat peste 2200 de meciuri de fotbal şi de rugby. În 2010, a fost desemnat Comentatorul anului la Gala premiilor Fanatik, iar în 2012, a primit premiul pentru cel mai bun comentator sportiv tv într-un sondaj realizat de site-ul www.exclusivnews.ro. De câţiva ani, scrie despre poveştile mai puţin cunoscute ale sportului pe blogul său, BogdanSocol.ro, iar de la începutul lui 2020, realizează emisiunea Un Pont pe Zi, la B1 TV.

De acelaşi autor la editura Editura EuroPress Group au apărut *Jurnalul unui iubitor de fotbal* (2015) şi *100 de fotbalişti legendari* (2016).

*Pentru toți cei care au crezut în ei și în visurile lor
atunci când nimeni nu le mai dădea vreo șansă*

INTRODUCERE

Oamenii despre care veți citi în această carte au scris și rescris istoria sportului prin performanțele lor uluitoare, dar și prin actele lor de curaj și prin lupta excepțională pe care au dus-o atât pe cele mai mari arene ale lumii, dar mai ales în afara lor. Pentru că ei nu au câștigat doar în bătăliile cu adversari teribili, cu secunde sau centimetrii care reprezintă granița subțire dintre învingător și învins, ci și împotriva prejudecăților, a discriminărilor, a numeroaselor accidente, care le-au pus de multe ori în cumpănă cariera sau chiar viața, și a unor boli grave. De aceea, ei reprezintă o fibră aparte a speciei umane, cea a marilor campioni, iar poveștile lor trebuie spuse mai departe pentru ca și generațiile următoare să îi aibă drept repere, așa cum i-am avut și noi.

Una dintre primele mele amintiri despre marii eroi olimpici este legată de Ivan Patzaichin și de felul în care a refuzat să se dea bătut, vâslind cu un ciot pentru a

termina cursa și, mai apoi, pentru a cuceri aurul zeilor nemuritori. Dar oare câți dintre noi ne-am gândit sau ne-am întrebat ce anume l-a împins pe marele Ivan să nu renunțe, ce forță interioară l-a făcut să meargă mai departe și, mai ales, cum a ajuns până în acel moment. Pentru că majoritatea celor dintre noi avem tendința de a-i abandona în uitare pe acești super-eroi de îndată ce puțin colb s-a așternut peste medaliile lor strălucitoare, nemaiinteresându-ne de ei, poate, până la următoarele Jocuri Olimpice sau Campionate Mondiale sau Europene. Dar toată truda lor trebuie cunoscută de noi toți pentru a-i respecta așa cum merită și a-i prețui la justa lor valoare.

Ne-am bucurat alături de ei la cele mai strălucitoare victorii, ba chiar ni le-am și însușit, ca și cum ar fi ale noastre, și i-am criticat aspru la eșecuri pentru că ne-au dezamăgit așteptările, ca și cum ei ne-ar fi datori în mod continuu să câștige pentru a ne oferi iar și iar motive de bucurie și sărbătoare. Însă, prin această carte, am vrut să încerc să simțim și noi jumătatea amară a paharului pe care un sportiv de performanță trebuie să o bea pentru a gusta apoi și din cupa succesului. Știm doar din teorie că în spatele gloriei se ascund multă muncă, durere și răni adânci. De aceea, am căutat să îi fac pe fiecare dintre noi, muritorii de rând, să le împărtășim și suferințele și durerile, să le simțim și gustul de sânge și sudoare pe care ei îl au în gură în mod constant în orele, zilele, lunile și anii premergători atingerii mult râvnitei medalii.

În cei patru ani în care am scris această carte, fix cât un ciclu olimpic, nu mi-a fost deloc greu să găsesc atâtea nume legendare ale sportului mondial, dar a fost cumplit de dificil să aleg cine să rămână în Top 100 și cine să iasă și să ajungă pe o listă de așteptare a unei

posibile viitoare cărți despre alți 100 de mari campioni. Astfel, încercând să păstrez un echilibru pentru fiecare sport, am fost nevoit, într-un final, să renunț, printre alții, la Andre Agassi, Ivan Lendl, Gino Bartali, Lindsay Vonn, Florence Griffith-Joyner, Sebastian Coe, Elena Isinbaeva, Mike Tyson, Evander Holyfield, Michael Schumacher, Alain Prost, Giacomo Agostini, Valentino Rossi, Mick Doohan, Sebastien Loeb sau Vitali Scherbo. Poate că unii dintre aceștia au fost mai decorați decât cei cuprinși între copertile cărții de față, însă, dincolo de vitrinele personale înșesate de medalii și trofee, am căutat și oameni cu povești de viață cu totul speciale. Și recitind istoria fiecăruia, pot afirma cu tărie că toți campionii prezentați aici își merită locul, fără niciun dubiu, în acest Panteon al sportului mondial.

Am aflat pentru prima dată ce înseamnă cu adevărat Jocurile Olimpice și, mai ales, cum este să fii lângă ai tăi, să îi susții din tribune, să te bucuri pentru triumful lor și să suferi la neîmplinirile lor, la Beijing, în 2008. Acolo, am văzut că Olimpiada nu înseamnă doar lupta pentru medalii sau simbolurile olimpice, precum drapelul sau flacăra olimpică, ci, în primul rând, o sărbătoare multiculturală a spectacolului sportiv și a oamenilor de pe întreaga planetă. Pentru că orașul-gazdă al unei ediții a Jocurilor devine un adevărat furnicar în cele 16 zile de întreceri, în care peste zece mii de sportivi, care concurează în peste 300 de probe, atrag milioane de oameni de pe tot mapamondul să vină pentru a-i susține și țin în fața televizoarelor alte miliarde de la primele ore ale dimineții până târziu în nopțe. Atunci, mi-am spus că tot mai multă lume trebuie să știe ce fac acești super-oameni, nu doar în cele câteva secunde sau minute cât durează probele unde concurează, ci și în Golgota lor spre marea performanță.

Au trecut mai bine de zece ani de atunci și nu am reușit să îmi onorez promisiunea așa cum mi-aș fi dorit, din diverse cauze. Însă, acum, cartea pe care o țineți în mâini repară cumva, peste timp, această nedreptate prin istorisirea unor povești de viață cu totul speciale.

MULȚUMIRI

Vreau să mulțumesc, în primul rând, marilor campioni români care au avut amabilitatea să își împărtășească experiențele, secretele, bucuriile și suferințele. De aceea, pe lângă numeroasele motive de mândrie pe care ni le-au oferit de-a lungul glorioaselor cariere, le sunt recunoscător Elisabetei Lipă, Georgetei Andrunache, Gabrielei Szabo, Cristinei Neagu, lui Cristian Gațu, lui Ilie Năstase, lui Ivan Patzaichin și lui Gheorghe Hagi.

Mulțumiri lui Andrei Potlog și Adrian Preda, de la editura EuroPress Group, pentru înțelegerea de care au dat dovadă pe toată durata acestui proiect și pentru colaborarea pe care o avem de mai bine de cinci ani.

Mulțumiri speciale lui Roman Cenușă, un artist foarte talentat și care ar merita o recunoaștere și mai mare a valorii sale, pentru Ilustrația pentru coperta acestei cărți.

Vreau să le mulțumesc foștilor mei colegi Teo Avrănescu, Radu Naum, Costi Prună, Radu Constantin, Radu Abramescu și Florin Ion, adevărați specialiști în sporturile pe care le comentează de mai bine de două decenii și pe care i-am consultat în preselecția eroilor din această carte.

Totodată, sunt recunoscător Fundației Alexandrion pentru sprijinul important acordat la apariția acestei

cărți, mai ales într-o perioadă în care sunt tot mai puțini cei ce susțin asemenea inițiative ambițioase, și, în special, lui Valentin Popescu pentru că a făcut această susținere posibilă.

Și tuturor celor care au făcut posibilă publicarea cărții, precum și celor care vor duce legenda mai departe.

Cuprins

Introducere	7
-------------------	---

ATLETISM

Paavo Nurmi	11
Jesse Owens	20
Fanny Blankers-Koen	28
Emil Zatopek	34
Al Oerter	43
Iolanda Balaş-Soter	49
Edwin Moses	53
Carl Lewis	60
Jackie Joyner-Kersey	66
Serghei Bubka	69
Jan Zelezny	73
Michael Johnson	77
Gabriela Szabo	81
Mo Farah	87
Usain Bolt	91

BASCHEȚ

Bill Russell	96
Wilt Chamberlain	103
Kareem Abdul-Jabbar	110
Larry Bird	116
Magic Johnson	121
Michael Jordan	126
Drazen Petrovic	131
Kobe Bryant	139
Lebron James	143

BIATLON

Ole Einar Bjørndalen.....	150
---------------------------	-----

BOX

Joe Louis.....	153
Sugar Ray Robinson.....	160
Rocky Marciano.....	167
Muhammad Ali	173
George Foreman.....	178
Teofilo Stevenson	183
Felix Savon.....	188
Lennox Lewis	191

CANOTAJ

Sir Steven Redgrave	195
Elisabeta Lipă	199
Georgeta Andrunache.....	204

CICLISM

Fausto Coppi	216
Jacques Anquetil.....	224
Eddy Merckx	231
Bernard Hinault.....	236
Miguel Indurain	241

FOTBAL

Pele	245
Gheorghe Hagi	252

FORMULA 1

Juan Manuel Fangio.....	259
Jackie Stewart.....	264
Niki Lauda.....	272
Ayrton Senna.....	278

GIMNASTICĂ

Larisa Latynina	287
Vera Ceaslavska.....	292
Nadia Comăneci.....	296
Ecaterina Szabo	302

HANDBAL

Gheorghe Gruia.....	307
Cristian Gațu	311
Nikola Karabatic.....	318
Cristina Neagu.....	321

HOCHEI PE GHEAȚĂ

Wayne Gretzky.....	330
--------------------	-----

KAIAC – CANOE

Ivan Patzaichin	336
-----------------------	-----

LUPTE

Aleksandr Karelin.....	345
------------------------	-----

NATAȚIE

Johnny Weissmuller	348
Eva Szekely	351
Dezso Gyarmati.....	356
Mark Spitz.....	359
Greg Louganis	364
Inge De Bruijn.....	368
Krisztina Eggerszegi.....	371
Ian Thorpe.....	375
Michael Phelps	379

PATINAJ ARTISTIC

Sonja Henie	384
Katarina Witt.....	389

RUGBY

Jonah Lomu.....	392
Jonny Wilkinson	396
Dan Carter.....	402

SĂRITURI CU SCHIURILE

Matti Nykanen	406
---------------------	-----

SCHI ALPIN

Jean-Claude Killy	410
Ingemar Stenmark.....	416
Alberto Tomba.....	419

BOGDAN SOCOL	576
Hermann Maier.....	425
Janica Kostelic	429
SCHI FOND	
Bjorn Daehlie	434
SCRIMĂ	
Valentina Vezzali.....	437
SNOOKER	
Stephen Hendry	440
Ronnie O'Sullivan	445
TENIS	
Roy Emerson	448
Rod Laver	452
Margaret Court	456
Billie Jean King.....	461
Ilie Năstase.....	469
Jimmy Connors	475
Chris Evert.....	481
Bjorn Borg	490
Martina Navratilova	496
John McEnroe	501
Steffi Graf.....	507
Pete Sampras	516
Roger Federer.....	522
Serena Williams	530
Rafael Nadal.....	536
Novak Djokovic	548
Simona Halep.....	555
TENIS DE MASĂ	
Angelica Rozeanu.....	563
Surse.....	567
Muțumiri	571